

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412.

Nyílt levél.

Dr. Benedek János orsz. gyűlési képviselő urhoz, a „Debrecen” volt főszerkesztőjéhez.

Debrecen, 1905 ápril. 1.

Kedves barátom.

A „Debrecen” szerkesztése és kiadása körül a körülmények alapos változást idéztek elő. Ezzel felszínre került a debreceni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsághoz már régebben előterjesztett ama kérdés is, hogy ennek az újságnak főszerkesztői állásával járó súlyos és felelőség teljes megbízás alul felmentessél.

El kell ismerni, hogy pártunk az említett alapos változások megoldásánál igazi magyaros tempóval, Arany Jánosnak szőlős gazdája módjára járt el. Ez a szőlős gazda — miután már szépen a magtárban volt a buza: rá gondolta magát, hogy széjjel néz a hegyen is, hogy mutat a szőlő? megtelnek a hordók? No meg ellátogat a gondülőz pincébe egy-két pohár harmadévi hús bakar jól esik a nyári melegben. Ámde hosszúra nyúlt, öröme várakozó orcája Arany János gazdájának mikor látta, hogy a huzasban bizony nagy kárt tett a jég, ni bizony már rizling sem lesz, a gohér is a földre van paskolva. Hát Uram Isten, ha ezt mind elvetted, ne maradjon a többi se. Azzal két marokta fogta a löcsöt és a mit jég nem bántott: a bakart ő maga verte le.

Hát kedves brátom! a mi pártunk is akkurat így tett. A felelős szerkesztő elment, a kiadó vele tart, hát ha már ők mennek és mert az a jó fiu szegény Boross Lajos barátunk még mindég csöndes, hát akkor menj Te is, ne maradj a régiek között Te sem.

Az az hogy mégis! Te maradj, legalább addig maradj, a míg helyetted főszerkesztőt találunk. És ezzel elindult a pártfőszerkesztőt keresni.

Ezen ugyan Te mosolyogsz, de tény, hogy a párt az én igénytelen személyemen — megbotlott. Nyomban megtörtént a felkérés, és én megköszönve a pártnak nagybecsű bizalmát... hallgattam. Hallgatásom beleegyezésnek vétetett.

Igy lettem én ennek a velem egyidős újságnak főszerkesztője és így tartalak ki Téged végképen ebből az inkább kedves mint puha fészekből, melyben oly otthoniasan érezted magadat. De szó a mi szó: Te már kinőttél ebből a fészekből, szárnyaid megnőttével kirepültél a magasba, a magyar nemzeti politikának magaslataira, és mint a kőszáli sas, csak néha-néha tértél vissza erre a tanyára, melyet szikrázó szellemed, örök vidám kedélyed soha nem csüggedő lelked igazán kedvessé varázsol.

De légy meggyőződve, hogy emlékedet híven megőrizzük, nemcsak emlékedet, ha-

nem azt a szellemet, melynek hosszú és küzdelem teljes éveken át ennek az újságnak lapjain nemcsak képviselője, hanem ékes szavu szószólója voltál.

Sokkal gyengébb tollal és még kevesebb ékes szólással, de nem kisebb kitartással, céltudatos akarattal és benső lelkesedéssel szolgálja ez az újság ezután is azt a függetlenségi és 48-as pártpolitikai irányelvet, mely irányelv magasan ragyogott az elmúlt 36 esztendőnek romlott politikai erkölcsi felett, mely irányelvet nem törte le a férfias önértetnek meglazulása, de a mely irányelv elvégre is győzedelemmel bontakozott ki „a sárrá rothadt zöld hullámok” alul. A politikai kufárkodásnak, a martalóc elvtagadásnak a szemforgató álarcos szabadelvűségnek denevér szárnyalásával szemben magasan lobogtatjuk a tétovázást nem ismerő, hajlíthatatlan, egyenes, nyílt őszinte független magyar nemzeti politikának szeplőtlen zászlaját.

De megőrizzük, tőlünk telhetőleg nemcsak ápoljuk, hanem terjesztjük és nagyra növeljük az igazi szabadelvűséget. Azt a szabadelvűséget, melynek szárnyain az ember, emberi méltóságának, közpolgári és hazafiúi hivatásának magaslatára emelkedik. Mely felzabadítja a lelket a vakságból, mely nem az egyéni jogok élvezetében, hanem a haza, a társadalom, a polgárok boldogulása, a köz és magán kötelességeknek teljesítésében keresi és találja meg az állampolgárnak legszebb hivatását.

És bár főszerkesztői asztalomhoz nem hoztam magammal az újságírásnak nemhogy művészetét, de még csak mesterségét sem, tehát semmiképen sem érzem magamat kellően előkészítve az újságírásához, de gondolom, helyesen számítok, a midőn ezeknek az irányelveknek követését magam elé tűzve, feladatomban teljesítéséhez az erőt közvetlenül innen: Debreczen város társadalmából merítem.

Ennek a városnak multja a felvilágosodásnak, a haladásnak, az igazi hazaszeretethez és polgársághoz mindkét irányban való mérhetetlen áldozatkészségének ékesen szóló bizonyítéka.

És ebben a nagy multban tükröződik vissza ennek a városnak még nagyobb jövője. A mit az ősöknek előre látása lankadatlanul szorgalma megteremtett, a mit mostan élő nemzedék józan elmével és böles körültekintéssel megtartott: az az óriási anyagi vagyon és a lelki kincseknek megbecsülhetetlen értékű nagysága: valósággal vezérszerepre teszik hivatottá ezt a várost a nemzetnek politikai és társadalmi életében.

A korszerű haladásnak első feltétele a szükségszerű követelményeknek és a követelmények szükségszerűségének felismerésében rejlik. Hogy pedig Debreczen polgársá-

gát e tekintetben csak elismerés illeti: mondanom felesleges.

Mint Te is, ép úgy lelkesedtem én is Debreczen nagyságáért. Azok a közintézmények, a melyek a közegészségi, gazdasági és közművelődési téren legközelebb megvalósulnak: Debreczent annál inkább a legmagasabb értelmiségű városok közé emelik, mert polgárai legnagyobb részének műveltsége és a haladás iránti érzéke felől nem kut yabőrre irt oklevelek tesznek bizonyosságot.

Te jól tudod, hogy mily elvállalhatatlan kötelek kapcsolták össze Debreczen várost mint politikai testületet a magyar tudományosság egyik legragyogóbb intézményével: a Debreceni kollégiummal, ebből tudjuk mindnyájan, hogy a debreceni polgárság egyenként és összesen minő áldozatot kész lelkesedéssel viseltetett a közművelődés iránt. Ezeknek a köteleknek elválaszthatatlanul fenn kell maradniok a jövőre nézve is. És a mire nem találsz példát a nemzet történetében: az az, hogy Debreczen város mint a polgároknak politikai testülete fejedelmi adományával egyetem létesítését mozditja elő. Igen, itt a kishitűségnek kell némulnia. A debreceni egyetem eleven testet fog ölteni minden felekezeti és nemzetiségi féltékenykedés dacára.

És úgy érzem, és úgy látom, hogy a debreceni protestáns egyetem lesz a változott állami politikának a magyar nemzeti közművelődést szolgáló legelső nagykabátu intézménye. A debreceni protestáns egyetem jogviszonyait, önkormányzatát egy külön, csakis a debreceni protestáns egyetemről szóló törvény fvgja szabályozni. Megérdemelte ezt a magyar protestantizmus, meg Debreczen várossa is azok által, a melyek letörülhetetlenül vannak bevésve a magyar közművelődés-neu éretáblájába.

És Ennek csak a gondolatára is megdöbben a sziv. Debreczen egyetemi város; A magyar közművelődésnek egy olthatatlan szentforrása.

És még egyet. Bizonyára jut eszedbe, hogy tervbe vétetett a Hortobágnak kellőképpen való kihasználása. Annyit jelezhetek, hogy a kérdés nemsokára napi rendre kerül és természetesen nem tudhatom, hogy a közvélemény ebben a kérdésben hogyan fog megállapodni. Részemről csak annyit mondhatok, hogy a kérdést részletekben nem és akként sem lehet megoldani, hogy a megoldás rövid időre, mondjuk néhány évtizedre szójjon. Az ilyen megoldás összebonyolítás volna, és határozottan rosszabb volna a jelenlegi állapotnál. Emberileg belátható időre kell a kérdést megoldani, megoldani úgy, hogy a megoldás által elérhető gazdasági eredmény a pótdót megszüntesse, hanem ez a megoldás alapját képezze a város testület

anyagi felvirágzásának és ezenfelül óriási mértékben előmozdítója a mezőgazdaságnak, ezzel kapcsolatban a mezőgazdasági iparnak és hogy visszavarázsolja azokat a régmúlt időköt, a mikor Debrecen város találkozó helye volt a keleti és nyugati kereskedelemnek. A ki nem ezekkel a gondolatokkal fog hozzá ehhez a kérdéshez, az ne is fogjon hozzá.

A mily nagyhorderejű kérdés az egyetem létesítése a közművelődés terén, ép oly nagyhorderejű a hortobágy kérdésnek sikeres megoldása gazdasági szempontból.

Kedves Barátom!

A midőn tapintatosnak és illendőnek tartottam ennek a lapnak hasábjain tégedet a történet változásokról a magam részéről is értesítem, egyben jelezni akartam előtted azt az utat, a melyen öröködbe lépve haladni kívánok.

Láthatod az elmondottakból, hogy főszereplői öröködet nem nevető örökös vette át. Ellenkezőleg komolyan törekszem ennek az örökségnek megbecsülésére, a szellemi tökének megtartására, sőt öregbitésére, mert csak úgy mondhatja el rólam a pártnak, hogy tolladat nem érdemlennék kezébe adta, nekem pedig nem lesz jogod azt szememre hányni, hogy: öröködbe pogányok jöttek!.. kérlek tartsd meg azt az ujságot továbbra is, és részletessél engem baráti jóindulatodba, vagyok őszinte hived

Dr. Varga Lajos.

Beköszöntő.

A mai napon átvettem a harminchétes *Debrecen* felelős szerkesztését.

Megvallom, hogy nehéz feladatra vállalkoztam, amikor egy történelmi korszak mesgyéjén állva, felveszem a harcot e lap hasábjain az összbiradalmi ábrándok ellen.

Ez az ujság egy emberöltő óta hirdeti a független, nemzeti eszmét; ez az ujság egy emberöltő óta rendületlenül harcol az igazságért; ez az ujság egy

emberöltő óta rakosgatta egymásra a független magyar nemzet sziklavarának köveit.

A legválságosabb időben vettem kezembe e lap szellemi vezetését. Amikor elkövetkezett az elszánt küzdelem ideje; amikor felujul a magyar nemzet évszázados harca, az osztrák uralom ellen.

Ennek a küzdelemnek és harcnak volt a *Debrecen* vitéz katonája a multban, évtizedeken át és ez ellen az ádáz osztrák zsarnok uralom ellen fog viaskodni a Debrecen a jövőben is.

A Debrecen, multja hagyományainál és ama megtisztelő viszonyánál fogva, mely a debreceni és hajdumegyei függetlenségi és 48-as párthoz kapcsolja, marad az, ami volt: törhetlen előharcosa a 48-as eszmének. És én híven megtartom azokat az elveket, melyeket némely nagynevű elődöm, e lap hasábjain hirdetett.

Harminchétes év alatt, amely multa büszkén tekint vissza a *Debrecen*, megváltoztak a viszonyok és így megváltozott a korszellem is.

A nagy időkben fegyverrel kezében küzdötte ki a magyar szabadságát, ma a lelkével, a szellemével harcol az igazáért.

Most, amikor a közönség elé lépek, elmondom mindezeket, hogy megtudja mindenki, hogy mily erősen él lelkemben drága hazánk teljes függetlenítésének, önállóságának gondolata. Ezért a gondolatért, ezért az eszméért fogok küzdeni e lap hasábjain is tollal kezemben, s kérem Debrecen város és Hajdu vármegye független érzelmű közönségét, hogy e célokat sikeres keresztül vitelére, tisztelje meg szerény személyemet, támogatásával.

A mit még ezenkívül el akarok mondani, azt már a magam mesterségének szeretete sugalja. Gyors, élénk és megbízható hírszolgálat tartozom a Debrecen olvasó közönségének.

Ezt a lapot mindenki szívesen ol-

vashatja, mert távirati és telefon tudósításaink teljesen meg fognak felelni a mi közönségünk igényeinek. Nem szolgálunk személyeket, nem magán érdekeket. A mi célunk egy: egész erőnkkel azon munkálkodunk, hogy *Kossuth Lajos* eszméje megvalósuljon, az igaz testet öltse, hogy végre valahára *igazán független legyen Magyarország!*

Ez a *Debrecen* kitűzött célja, ez az én céloim. Amire vállalkoztam, híven fogom teljesíteni. Isten engem úgy segítjen!

Békásy Jenő.

Legyünk óvatosak.

A történelem tele van analogiákkal. Elmélkedvén a mult elmúlt hónap eseményei fölött, látván ezt a huzavonát, a melylyel a nemzet kétségtelenül kifejezett akaratával szemben bizonyos körök akadályokat gördítenek, eszünkbe jut egy más nemzet és egy más — dynasztia. A Bourbonok.

Mikor 1815-ben a nagy korsikai, biztos helyen volt, a derák, fölötté kövér és a művészet terén utólrhetetlen XVII. Lajos, a Tuillieriaház konyháival együtt birtokba vette s nagy szakértelemmel készítette a különböző sauceokat — ebben ő óriási volt; családja többi tagjai különösen pedig X Károly, (később egy juliusi napon nagy gyorsasággal hagyta el Párist) — vigan uralkodott. De egy kis számítás hiával. Ott akarták folytatni, a hol a Napkirály XIV. Lajos elhagyta. Egész egyszerűen kihagyták számításaikból, hogy időtájban történt egy és más. Hogy egy Bourbonet a quillotinera vittek a feleségével, nővérével és egy néhány ezer hívével együtt.

Hogy a forradalom után nem a Bourbon lilium diszítette a francia királyi trónust. Ilyen apróságokat és még egyebet hagytak számításon kívül, s alig melegedtek meg a Tuillieriakban már joggal mondhatta róluk egész Európa, hogy a Bourbonok „semmit sem feledtek és semmit sem tanultak“.

Hát a Habsburgok?

Feledtek ők valamit?

Aki teremteni tud...

Irta: Bedő Árpád dr.

Teleki Elemér ott ült az íróasztalánál. Balkönyökét erősen nyugtatta a bordó posztón, míg a fejét tenyerébe hajtva mélyen gondolkodott. Alig vette észre, hogy valaki a vállára üt:

— No már megint? Megint azok a sokszínű levelek Némelyik már fakó is. Hányszor láttam ezt a bolondságot? Hozzád se tudok már jönni, az embernek, az embernek elmeje a kedve.

Köszegi Boldizsár benyul a zsebébe, mi alatt Teleky szóhoz se juthatott.

— Itt a flaskó! Okosabb, mint a te fejed. Ki se kell dugaszolnod. No, jössz vagy nem jössz? Poharad van? Siess, mert a Józsi vár. Különben — vágott egyet a szemével — Miczi tisztel.

— Általad? ...

— Nem is a flaskó által. Különben az öregtől kaptam az előszobában. Jó utavaló, s nagyot huzott belőle. Te ennél jobbat Sugáréknál sem iszol. Pedig ott szép lány van. Ugye? Mi? ... s az öreg szeret pityizálni. No, jössz vagy nem jössz. Komolyan mondom, a Józsi vár.

— Várhat ő is ...

— Igen, ha mindenki olyan bolond volna, mint te. Ugyan mit érsz avval a sokszínű, sárga, fakó meg mit tudom én milyen leve-

lekkel? Akár a tűzbe dobod, akár a fiókodba, mi a különbség? Amugy elég, így meg tégedet éget. Melyik a jobb? Valahányszor előveszed, kitergeted, akár csak ha mosóné volnál, mint ha az eszed billenne félre. Jer üssük helyre! Egy blatt, vagy a mit akarsz. No siess, mert a Józsi vár.

Teleky kénytelen-kelletlen összeszedte a leveleket, miket évek óta gyöngéd kezektől kapott s gondosan bezárta a fiókjába. Csupán egyet tett a zsebébe, mialatt türelmetlenkedő barátja félre nézett. Ez volt a legfrissebb.

Kinyitotta a szekrényét s egy karos széket maga elé fordítva, kezdte kirakogatni nyakkendőjét, smokingját és a frakkját.

— Megbolondultál? — rivalt rá Köszegi. Hova gondolsz? Csak nem a Sugárékhöz készülsz vacsorázni? ... Oh! te bohó. Hát már azt se tudod, hogy hónap eleje van. Hahaha! Visza-kozz! Jere csak ecsem katonásan, ott ugyanis füssötebb, mint a te frakkod.

Aztán megfogta, átölelte Telekyt, csókot nyomott a homlokára s puha kalapját nyakig a fejébe huzva úgy tett vele, mintha gyalogszerrel nagyon lassu volna kimenni. Elemér váltig akarta volna legalább a felöltőjét, nyult is utánna de Boldizsár csak vitte, minden képzelhető érvvel a lelkére beszélve, hogy melegítőről is gondoskodva van.

Józsi, a közös barát pedig csakugyan várt a sarki háznál. Sajnálta ugyan, hogy a

flaskát ott feledték, mert a Karikásnak még sincsen olyan törkölye, mint az öreg Sugárnak, de az utavaló hiányát Boldizsár ellátotta azzal, hogy mindenről gondoskodva van.

A „Karikás“-hoz címzett csárdába, bizonyos diszkrét okokból, csak hónap elején szoktak járni, miután az egyéb vizekre ugyis elég idő van. Elemér ugyan sohasem akceptálta, hogy az ő kedvéért járnának a Karikáshoz, de Boldizsárnak kimondott elve volt, hogy a csárda, a csaplárosné meg a lánya; a szurtos cigány pár szál hurrall meg az andalगतó nóta csak az ilyen szentimentális individuumoknak való, mint Elemér. Nekik a Józsival mellékesen elég a paprikás csirke is jó sok zafftal s egy-két-három nyakas üveggel a kareos.

— Hej, de régen nem is kóstoltunk egy kis hámozott szőlőt — mondá utközben Boldizsár. Az ember el is felejté, hogy jó bor is van, szép lány is van, csak a Karikáshoz kell jönni. Mi a szüreten is voltunk, míg Elemér, te a Miczi ... pardon, az öreg mellett gunnyasztottál. Hát hiszen meg kell adni, az öreg jól pityizál s tagadhatatlanul jó snapsza s jó bora van, de a Modosiéké mégis csak különb. Aztán a Mariska is más. Ugy-e pajtás Elemér! Hát igazán szereted e Micit? Vagy melyiket szereted? Tudod, mikor a Galamboséknál voltunk? Margit jaj!

Felédtek ők valamit az elmúlt századok családi aspirációiból? Tanultak ők valamit az elkövetkezett idők korszellemétől?

Nem.

A tradíciók tisztán és sértetlenül állnak! Ők nem *felednek* és nem *tanulnak*. Ne értsenek félre! Nem Ferencz Józsefről beszélek, — a magyar királyról!

Kétségtelen ma már, a lefolyt kihallgatásokból, kiszivárgott egyes hírek igazolják, hogy a király a meghallgatott állampolgáriakkal szemben álláspontját sosem a „nem akarom” kifejezéssel védelmezte, hanem ezzel: „nem tehetem”.

Miért nem?

Ki áll itt a király és a nemzet útjában? Hát van még hatalom, a mely szembe helyezkedhetik a nemzet és a király együttes akaratával?

Ugy látszik van. Nem keresem kicsoda, kicsoda, hogy hívják?! Tölem hivatják „Házam”-nak, kamarillának, Bécsnek, Ausztriának, — ez mind kicsi ahhoz, hogy a magyar nemzet erejével szembeszálljon. Erőt mondok, nem jogot. Akaratot mondok, nem jogot. Jog az, a mit a nemzet akar. Ha van elég ereje ez akarat érvényesítésére. Ez pedig van. Mi tisztelt uraim nem vívmányokat kérünk — nem „engedményeket” kérünk, a hogy nagy tévesen átmentek a köztudatba ezek a fogalmak. Mi akarunk! S akaratunkkal ki mer szembeszállni? Tessék vigyázni, tisztelt „irányadó körök”, udvari Smolen Tónikkal, külügyminiszterekkel s különböző tanácsosokkal egyetemben! Ez a nemzet tudatára ébredt erejének, s irgalmatlanul elsöpör mindenkit, a ki akaratának elébe áll.

Azt mondják Önök, hogy az 1867. XII. t. c. nem szól külön hadseregről és magyar vezényleti nyelvről! E felett ne vitatkozzunk, közjogi magyarázatokba most ne bocsájtkozzunk. Eleget hallottunk e felől egy esztendő óta.

De hét kérdem én, szükséges volt Deák Ferencnek arról gondoskodni a kiegyezési törvényben, hogy ott a magyar nyelv joga kifejezetten érvényesüljön? Hát lehet tőlünk egyáltalán elvitatni azt, hogy a katona, a ki test a testünkéből, vér a vérünkéből, ne magyar szóval menjen a golyózápor közé? *Hisz az természetes!* Nem ezt, hanem az ellenkező-

jét kellett volna a törvényben kifejezni. Vagy azt hiszik odafent, hogy Zrínyi Miklós, szigetvári hőseit, Habsburg Ferdinánd magyar király zászlójának védelmében, — német szóval vitte a török ellen? Vagy Mária Theresia vitéz generálisa, Hadik, német szóval vitte a magyar katonákat Berlin alá?

S az önálló vánterület! Kárunk lesz belőle és kára lesz Ausztriának is — így érvelnek ellene. Hogy Ausztriának kára lesz belőle, ahhoz semmi közünk. Mi értünk pedig nekik ne fájjon a fejük.

Mi így akarjuk, s így lesz!

Egyébként enyhébb szelek fujnak tegnap óta.

„Engedményeket” ígérnek. Bécs generálisai, a hadügyminiszter, s még egy-két tagja az ugynevezett irányadó köröknek Budapesten van. Tárgyalnak. Kapacitálnak, ígérnek. Legfőbbképen ígérnek. Fukar e társaság ígéretekben sohasem volt. S most már, mikor itt tartunk, legyünk óvatosak. Mikor arról volt szó, várjunk, hogy ellentálljunk, nem volt veszély. Kieheztetéssel szemben ott a mi századokon át kipróbált szívósságunk, fenyegetéssel szemben ott a mi rettenhetlenségünk. Erőszakkal szemben, a mi erőnk! De ravaszság ellen nincsenek fegyvereink! Azért hát vigyázat ez előzékenységgel szemben!

Talleriand, a diplomaták atyamestere, miután becsapta a Bourbonokat, becsapta Napoleont, becsapta a szent szövetséget, sőt horribile dictu Ausztriát is, 1830 körül meghalt. Mikor halála hírére hallotta az osztrák kancellár Metternich, így bucsuztatta el: „Meghalt? Hm! csak azt szeretném tudni, mi célja van ezzel a hercegnek?”

Ők előzékenyek a koalícióval szemben? Vajjon mi céljuk van ezzel?

B.

Gj választás küszöbén.

A nemzet ítél! Ezt az ítéletet azok provokálták, akik nem hitték el, hogy nemzetünk tengernyi bajai közepette is szívósan ragaszkodik alkotmányához és elég gyávanak képzeltek arra, hogy idegen dynastikus érdekekért elengedi kobozni évezredes politikai és polgári jogait.

már javába huzta s egy „ácsi”! intésre tovább csak az ő nótájukat: „tárará bundie”, „tárará bundie”.

Elemér ezt ugyan nem szerette s főleg azért nem, mert rendszeren vége-hossza nem volt, de az ő kedvéért bizonyos időközökben, mikor aztán Boldizsár és Józsi ünnepélyesen kivonultak — az ő nótáját is elhúzták:

„Hej cigányok, ha a rózsám látjátok,
A nótámat a fülébe huzzátok.
S addig-addig huzzátok a fülébe,
Mig csak könnyet nem láttok a,
Mig csak könnyet nem láttok szemében”.

Most is így történt. Boldizsár és Józsi kivonultak s ezalatt ideje volt gondolkodni a levél fölött, melyet a zsebébe dugott. A tartalmát kívülről is tudta már, különösen azt, a mi fölött akkor is tépelődött, mikor Boldizsár a szobájában a vállára ütöt: „Ahol áan ész, erő és akarat ott minden van. Nem értem hát, kedves Elemér, hogy mi állhat a jövő útjában, miről nekem futólag említést tett. Ismétlem: a hol van ész, erő és akarat vagyis, a ki mint maga teremteni tud; . . . No de nem folytatom. Cselekedjék belátása szerint. Maga férfi. De azért hogy én nő vagyok, ne higgye, hogy én is nem a szerint cselekszem. Isten vele! Mici”. U. i. Holnap szívesen látjuk vacsorára. Apa izenteti. Szeretne egy kicsit tarakkozni. Hozz el a barátait is. Eljön?

Az ítélet előtt meg kell hajolni mindenkinnek és még is kibuvót keresnek!

Ez az ítélet évezredes elfojtott elkésredés megnyilatkozása volt. Miért akarják hát történelmi okmányhamisítással és a rabulistikus magyarázat gyenge fegyverével megakadályozni az ítélet végrehajtását?

Talán értünk?

Nem! Azért az eszméért amely a Germanmonarchie összetakolt birodalmát Lajtán innen és Lajtán tül tartományokból létesíthetőnek képzei.

Az ítélet végrehajtására kibuvókat keresnek. S mily esoda: a néhai szabadelvű párt kebelében alakult kigondoló bizottság talált ily kibuvókat.

Kigondolta ugyanis, hogy a nemzet nem a 67-es alap ellen, hanem csak a november 18-iki alkotmányértés ellen döntött. Gyönyörű rabulistika, de klasszikusan perfid!

Idézzük csak emlékezetünkbe a választási küzdelmeket! Mire esküdtek a jelöltek? Valjon csak arra-e, hogy a „lex Dániel” segítségével a nemzeti jogokért küzdő ellezéki képviselők számára szájkosarat raknak, az ellezéki jelöltek csak arra, hogy a szájkosarat magukra tenni nem engedik?

Megengedem, hogy a kormány néhai jelöltjei nemzeti jogok érvényesítésére nem tettek ígéretet, ők erre nem is tehettek, hiszen hatalomért való ragaszkodásuk volt eddig is természetes akadály a nemzeti önállóságunknak. A szövetezett ellezéki jelöltjei azonban unisono esküdtek arra, hogy a gazdasági önállóság és a magyar vezényszó nélkül nem jön el az örök béke nyugalma, hanem érvényesül az ököljog.

A nemzet kinek adott igazat? Az alkotmány tipróknak, avagy azoknak, akik a nemzeti jogokra esküdtek? A választások eredménye megadta a választ e kérdésre. A nemzet ítél, ez ítéletet a királynak nem joga hanem törvényes kötelessége elismerni.

Alávalóság tehát a rabulistika hálátlan fegyveréhez nyulni és ismét oly kérdés felett kihívni a nemzeti megnyilatkozást amely már „res judicata”.

Az önző hatalmi érdekszálak útján, minden erkölcsi kötelesség kebelében alakult kigondoló bizottság azonban nem tud beletnyugodni a nemzet ítéletében s ezzel realépett a politikai következetlenség tar mezejére. Hiszen a néhai többség egyetlen igazságos fegyverének a többségi elv dicső diadalának az obstrukció alatt éppen a kisebbséggé olvadott többség volt a buzgó apostola. Hát ők vizet prédikálnak és bort isznak? Avagy a víz és a november 18-iki pezsgő nem csak

— Milyen édes beszéd — gondoló Elemér. Milyen édes teremtés az a Mici. Vigyem el a barátaimat is, ezt a két lumpot. Milyen jó lélek. Mindenkinek csak a javát, a kedvét akarja. Megtaláltam végre az igazit. A ki szeretettel biztat. A ki megért engemet. A ki megösmert, tudja, hogy van bennem, nem az ész, van erő és akarat! Igaza van. Tudpk teremteni is, ha kell. Ah! az a nyomorult pénz! Fusson más után, a ki egyebet nem keres. En?

— Fizetek — szóla s azzal a cigánynak is oda nyujtva a járandóságát, a másik ajtón tovább állott.

Boldizsár és Józsi többet nem látták Elemért a Karikásnál, mert másnap a következő levelet írta:

Kedves édes Mici!

„Határoztam! Levelének tartalmát valólnak hiszem. Cselekedjünk úgy, a hogy a szívünk parancsolja. Legyen az enyém — örökre! Ha maga imádkozik az oltárnál, tudom, hogy velünk lesz az, a ki mindeneiket teremteni tud.”

Boldizsár és Józsi pedig a csárdabeli faképnél hagyás miatt kibékültek a menyegzőn. Könnyen tehettek; a „cech”, ki volt fizetve.

de szépen zongorázott. Mikor kissé meghajlik, hogy nagyobb futamot vegyen, jaj! de szép nyaka van. Aztán azok a bájos karok, édes szempillák, mosolygó ajkak, ah! . . . s megölelte Elemért, hatalmas csókot adott az arcára s mig ez eltaszította magától, nevetett rajta, hogy olyan durcásan adja a feleletet, mint egy kis lány:

— Ugyan kérlek, ne szólj ahoz, amihhez nem értesz.

— Már hogyne értenék? Nézz csak a Julcsára! Ekkor épen a csárda kilincsét fogta meg. Beléptek Elemért tölték előre, hogy a csaplárosné lánya őt köszöntse legegőbb. Így állik az hozzá.

Uri emberek gyakran jártak a „Karikás”-hoz, mert amellet, hogy olesó és jó bora van, ha szük is a szoba, a hangosabb érzelmek megnyilvánulására tágasabb a tér. Olyan „szabadság” van itt, mely a Józsi és Boldizsár megrögzött elveihez feltétlenül jól illett, csak a naptár is mutasson kedvező alkalmat hozzá.

Most pedig vala, mert ok nélkül sohasem biztatták Elemért. Igaz, hogy az okból rendszeren több esett az elemér zsebére, de az elvek nem a zsebekben vannak s a fő az, hogy az ember az elvei mellett kitartson. Boldizsár legalább mindig így vélte.

Amint beléptek a csárdába, a cigány

a hatalomtól fosztotta meg őket, hanem a becsületükétől is? Hiszen a férfi ura szavának! A férfi lelkének nem csak arany kell, hanem tökéletes bátorság és megbecsültetés is. Ez utóbbit is elakarják veszíteni? Rajtunk nem mulik. Kérdezzenek meg ismét bennünket, majd kigondol a nemzet is valamit, hogy miként küldje a t. bizottság tagjait is azon nyugalomba, ahol tovább gondolkodhatnak a létint üstökös visszavarázsolásának lehetetlen problémáján.

Nem magunkat féltjük hiszen az újabb a mostaninál is dicsőbb diadal holt bizonyos. De féltjük a királyi eskü szentségét, féltjük az agg uralkodó felkent személyét féltjük politikai, polgári jogainknak eddig elkobozni meg nem próbált épségét és féltjük a törvény erejének meggyengülését.

A böles tanácsadók nemesak velünk per-fidek, hanem a királylyal szemben is. Ők lelkiismeret furdalás nélkül adhatják a böles tanácsot, hogy az ex-lexbeni új választás törvényes színezetű hiszen nem ők tették a királyi esküt, hogy a törvényt mind magunk megtartjuk, mind másokkal megtartjuk. Egy új választás pedig a leghatározottabban törvénytelen. Ne hozzák hát kísértésbe az agg uralkodót, ne gyengítsék nemzetünknek a külföldi előtt amugy is elhomályosított tekintélyét, nyugogjanak meg végre a nemzet itéletébe s rendeljék alá saját önző hatalmi érdeküket a nemzeti akaratnak, hogy érvényesüljön az örökség axioma: fiat Justitia perezat mundus.

Legyen igazság! Igazság pedig, a mi részünkön van!

Dr. Lukács Béla.

HIREK.

Vasárnapi istentiszteletek. Református templomainkban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban Szele György. Kistemplomban Dicsőfi József. Újtemplomban Könyves Tóth Kálmán. Ispatólyi templomban Uray Sándor. Szegényházban Hajdu Zsigmond. Csapókeri imaházban Kovács János. Homokkeri imaházban Miszti Mihály hittanhallgató. Az adakozások ezuttal az egyház javára folynak.

Városi közgyűlés. Debrecen város törvényhatósága tegnap délután Domahidy Elemér főispán elnökletével folytatta a közgyűlését. Napirend előtt Simonffy Imre volt polgármester szólalt fel, azt megelőzte dr. Ferencz Gyula felszólalása, ki egy a közgyűlés első napján mondott beszédét igazitotta ki, helyesebben magyarázta meg. Ezután folytatták a tárgyalást. A siketnema iskolának megadták az ingyen fűtést és világitást 8 évre. Nagyobb arányu vita fejlődött ki ezután. A tanács a tüzelőfa vágatási, raktározási és szállítási költségeire 60.000 korona póthitelt kér, a városi közgyűléstől. Török Gábor ösmertette az ügyet és kérte a tanácsi javaslat elfogadását. Herczeg János, Horváth István, Török Gábor és Roncsik Lajos főszámvevő felszólalása után a kért összeget megszavazták. Az urkocsisok egyesületének tavaszi versenyére a közgyűlés 500 koronát szavazott meg. Debreceni Gábornak befizetett nyugdíjilletékét visszafizeti. Varga Lajos rendőr nyugdíjaztatás iránti kérelmét elutasították. A gyalogrendőröknek 10-10 korona drágasági pótlékot megszavaztak. Néhány kisebb fontosságú ügy elintézése után a közgyűlés végetért.

A főispán Budapesten. Domahidy Elemér főispán tegnap este Budapestre utazott.

Új rendőrfogalmazó. A rendőrfogalmazói állások megüresedése alkalmából három fogalmazói állásra hirdettek pályázatot. Két rendőrfogalmazói állást választás után a tegnapi közgyűlésen töltötték be. A harmadik azonban még nincs betöltve. A szervezeti szabályzat értelmében ugyanis a főispánnak jogkörébe tartozik egy rendőrfogalmazó kinevezése. A főispán most el ezzel a jogával és ezért nem töltötték még be a harmadik fogalmazói állást.

Bereck Lajos temetése. A szomorú véget ért Bereck Lajos volt rendőrfogalmazó temetése tegnap délután folyt le óriási részvét mellett. A ravatal a közkház szertartástermében volt felállítva és koszorúkkal volt borítva. A koszorúk között volt a város, valamint a rendőrségnek is hatalmas koszorúja. A temetésen óriási közönség jelent meg. Ott volt a városi tanács részéről Körner Gyula tanácsos, Roncsik Lajos főszámvevő, dr. Varga Elemér polgármesteri titkár, a rendőrség teljes tisztikara, a rendőrlégénység egy szakasza díszben, valamint közéletünk sok kiválósága is. A ravatal felett Dicsőfi József lelkész mondott megható halotti beszédet, mely után a holttestet a Péterfia-utcai temetőben helyezik örök nyugalomra. Utolsó útjára a résztvevők nagyserege kísérte a fiatalon elhunyt, szerencsétlen rendőrfogalmazót.

Új városi tb. alügyész. Domahidy Elemér főispán a tegnapi városi közgyűlésen dr. Olchváry László ügyvédet városi tiszteltbeli alügyésszé nevezte ki.

Elhunyt színésznő. Egy szépen induló, művészi pálya legelején, élte ifjúságának napsugaras tavaszában zárta le örök mosolygó kék szemét Kreizsz Ilonkának, a halál Csaknem gyermekeleány volt még, mikor Budapesten beiratkozott a színésziskolába, melynek elvégzése után Debreczenbe Makó Lajos társulatához. A kellemes, jóhangu, fiatal színésznőt pályatársai hamar megszerették kedves modoráért. Sajnos, a közönségnek már nem volt ideje megismerni teljesen ezt a fiatal, ambiciózus, igazi művészlékű leányt, mert a gyenge szervezeti színésznőt alattomos, sorvasztó betegség támadta meg. Még azután valamennyire felépült és az év nyarán Nyiregyházán és Máramaroszigeten voltak szép sikerei. Amde betegsége egyre erősödött és a színpadot, melyet Kreizsz Ilonka rajongással szeretett, el kellett hagynia. Gyógyintézetbe ment, melyet a múlt év őszén hagyott el de nem gyógyult. Az ősz ágyba döntötte, melyből többé nem kelt fel soha. E hó 30-án, csütörtökön alkonyatkor lehette ki a szepert, jőért buzduló nemes lelkét. Halála ismerősei körében mély megdöbbenést keltett. Kreizsz Ilonkát ma délután félnégy órakor helyezik örök nyugalomra a Petőfi-tér 7. számú háztól a Szentanna-utcai sírkertbe.

A kórházi bizottság ülése. Debrecen város kórházi bizottsága e hó 4-én d. u. 4 órakor Körner Bólf tanácsnok elnökletével ülést tart.

Elhunyt városi irnok. A városunk egyik régi, hűséges embere, Balázs Antal városi irnok ma reggel a kórházban elhunyt. Két nap előtt vétette fel magát a kórházban és ma reggel kiszenvedett. Régi irnokát a város temetteti el.

Új lövölde helyiség. A debreceni 3-ik honvéd gyalogezred parancsnoksága új lövölde helyiséget akar építtetni, melynek céljaira a várostól a laktanya mögötti úgynevezett libakertből kér bizonyos meghatározott területet átengedni. Ez ügyben a város kiküldöttéi és a katonai bizottság e hó 8-án d. e. 10 órakor a városháza nagytermében tárgyalást tart.

Hitelesítő közgyűlés. Debrecen törvényhatósága két napos közgyűlésének jegyzőkönyvét ma d. u. 4 órakor tartandó gyűlésen hitelesítik.

Irigy hölgyek nem árulják el egymásnak, hogy a legjobb és legbiztosabb szépítőszert a Balassa-féle *ugorkatej*, mely még a legérzékenyebb bőrnek sem ártalmas. Kiválóságért a párisi és bécsi kiállításokon arany éremmel tüntették ki. Nélkülözhetetlen toilett cikk, bál, séta, színház előtt, de különösen a nap és szél befolyása ellen. Úvegje 2 korona a gyógyszerárakban. Postán küldi a készítő, Balassa K. gyógyszerháza, Budapest, Erzsébetfalva.

Vasárnap a Dréher-sörösarnokban. Bak-sör csapolás, Korona és pilseni-sör-Zóna reggeli különlegességek. Bécsi, frankfurti és poprádi virslik. Fenyőmadár, vaddisznó. Délutáni uzsonnák. Koesonyázott különlegesség. Este Kiss Béla zeneestélye.

Egyház és Iskola.

Egyhástanácsülés. A Debreceni református egyház tanácsa holnap délelőtt tíz órakor közgyűlést tart az egyháztanácssteremben. A közgyűlés tárgysorozataoai 11 pontja között van néhai Kéky Sándor meghalt presbiter elparantálása és néhány alapítvány tételéről szóló jelentések is. Ugyancsak a holnapi presbiteri közgyűlésen határoznak a főiskolai ifjuságnak 2000 koronás kérvénye felett. Az ifjuság ugyanis kéri az egyházat, hogy a zászlóavatás költségeihez az egyház kétezer koronával járuljon hozzá. Az ifjuság e kérelmét a Debreceni egyház bizonyára teljesíteni fogja.

Adomány a főiskola régiséggyűjtésére. A debreceni főiskola régiséggyűjtésére gyarapodni fog sok értékes 48-as ereklyével. Simonffy Imre volt polgármester, a ki a nagy időből birtokában levő ereklyéket és emlékeket átadja a főiskolának. Ezt ígérte a tegnapi városi közgyűlésen. dr. Ferencz Gyulának a főiskola jeles tanárának.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Z. Bárdy Gabi vendég.

Április 2. Vasárnap *Rátartós király kisaszszony* (Bérlétszünet) Daljáték.

Április 3. Hétfő *Gábor diák B. bérlet. Színmű.*
Április 4. Kedd *Arany patkó C. bérlet. Vigjáték.*

Szamosi Elza vendég.

Április 5. Szerda *Aranyvirág A bérlet. Daljáték.*

Szamosi Elza vendég.

Április 6. Csütörtök *Hajduk hadnagya B. bérlet. Daljáték.*

Szamosi Elza vendég.

Április 7. Péntek *János vitéz C. bérlet. Daljáték.*

Április 8. Szombat *Rátartós király kisaszszony A. bérlet. Daljáték.*

Április 9. Vasárnap d. u. *Páholy Bérlétszünet. Vigjáték.*

Blaha Lujza vendég.

Este *Ingyenélők. Népszínmű.*
Április 10. Hétfő *Szentbernáti barátok. Bemutató. Színmű.*

TÁVIRATOK.

A vezérlő bizottság ülése.

Budapest, apr. 1. d. u. 2 órakor. Az ellenzék vezérlő bizottsága, Kossuth Ferencz elnöklete alatt ma délelőtt ülést tartott, melyen a szövetkezett ellenzék majdnem minden tagja megjelent a Royalban levő párthelyiségben.

A Lukács-Szögyény-féle javaslat, melynek lényege a katonai kérdéseknek két évre való kikapcsolása nagy vitát támasztott. Ez olyan kakuk tojás, amit Szögyény ta'ált ki.

Ilyen kompromisszumot nem akar kötni a szövetkezett ellenzék legnagyobb része. E fölött vitatkoznak még e percben is és valószínű, hogy a kibontakozás ilyen módját elvetik.

A kompromisszum ellen vannak: Szederkényi Nándor, Tóth János, Gullner Gyula, Kaás Ivor, Ugron Gábor, Vázsonyi Vilmos és még többen.

Az ülésen foglalkoznak avval a kérdéssel, vajjon április 4-ike után össze kell-e hívni a képviselőházat? Az óriási többség a ház összehívása mellett van.

Andrássy nyilatkozata.

Budapest, április 1. Andrássy Gyula gróf, egy újságíró azon kérdésére, hogy lesz-e új kormány, nem nyilatkozott. Sem tagadólag, sem igenlőleg, mert nem arról van szó, hogy ő alakítson kormányt. Keresni kell egy új alapot, mely a közvetítést lehetővé teszi. Ha azt az alapot megtalálták, úgy Andrássyt fogja a király kormányalakítással megbízni. Andrássy még nem foglalt állást, vajjon elfogadja-e a megbízatást vagy sem.

Annyi bizonyos, hogy Andrássy, az új alap keresésénél nem közvetíti a saját szempontját.

Tanácskozás a hadügyi költség dolgában.

Budapest, apr. 1. A honvédelmi miniszteriumban Nyírý Sándor elnöklete alatt tanácskozások folynak, hogy miként lehetne a hadügyi költségeket és kiadásokat mérsékelni.

Szögyényi elutazott

Budapest, április 1. Szögyényi Marich László berlini nagykövet ma délelőtt felkereste a Budapesten időző Gautsch osztrák miniszterelnököt, kivel hosszasan tanácskozott. Délben elutazott Berlinbe.

Japán-orosz háború.

A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: A béketárgyalások tekintetében a helyzet és a kilátások körülbelül a következők: Azokat a feltételeket, amelyeket Oroszország elfogadhatónak tekint, kormánykörökben kimerítően megvitattak és az oroszokot elfogadható békekötési alapot — megvázolták. A tárgyalásokat legalább az első stádiumban, egy harmadik párt fogja vezetni. Azt hiszik, hogy Franciaország és az Egyesült-Államok lesznek a közvetítők.

Pétervár, április 1. Az „Echo de Paris” szentpétervári levelezőjének értesülése szerint Lamsdorff néhány nap előtt előterjesztést tett a cárnak, hogy miután Macedóniában előreláthatólag nehézségek fognak támadni, tanácsos volna a háborút Japánnal befejezni. A cár Lamsdorff előterjesztését nagyon ellenszenvesen fogadta, mert a béke szükségességének gondolatával egyáltalán nem tud megbarátkozni.

KÖZGAZDASÁG.**Mi a műtakarmány?**

Napról napra annyi ellentétes véleményt hallunk gazdáktól és olvasunk a szaksajtóban az ipari uton előállított erőtakarmányokról, de különösen a melasse (cukorszörplé) takarmányról, hogy jónak látjuk mi is véleményünkkel némileg hozzájárulni a dolog tisztázásához.

A szörplé takarmány ma már különösen gazdaközönségünk körében igen el van terjedve, miután minden gazda saját jól fel fogott érdekében állatjainak takarmányozásánál nemcsak a takarmány árát hanem annak tápértékét is tekintetbe veszi. Mert megdönthetően tény, hogy a takarmány tudjonképpen értékét, csakis a benne foglalt emészthető tápanyagok mennyisége határozza meg.

Ezen körülmény indított már évekket ezelőtt egy szakembert arra, hogy hosszabb tanulmányozza a melasse takarmány gyártását és etetését Németországban, ahol már harminc év óta óriási mennyiségben gyártják és etetik. Visszatérve, alapos próbák és összehasonlító etetési kísérletek után felépítette Budapesten az első takarmány gyárat, melyet rövidesen több is követett.

A gyártás mai előhaladott időszakában midőn az már tudományos alapon a különböző állatok szervezete és rendeltetése szerint lesz előállítva helytelen gazdák a egy részének az a maradisága, hogy próba nélkül, — félve a műtakarmánytól mint a ragályosbetegségtől, — ellene nyilatkoznak és annak terjedését legalább saját szűkebb körükben megakadályozzák. Már pedig előttünk fekszik a magyaróvári, sőt a debreceni gazdasági tanintézet néhány nagyhírű tanárának cikke és véleménye, kik mindamellett nyilatkoztak, hogy a szörplé takarmány helyes keverési arányban teljesen pótolja a természetes takarmányokat, sőt némely állatnál nagyobb eredmény érhető el vele a táperők helyes elosztása és megválasztása által. Mert nézzük miféle táperők találhatók a abban a takarmányban? a jelenleg gyártott takarmányokban csak az elsőrendű és másodrendű tápanyagokat említve találunk 13—15 százalék proteint 3—4,5 zsírt 22—24 százalék cukrot, mely utóbbi tudvalevőleg sok szénhidrátot tartalmaz. Ebből láthatjuk, mily magas tápértékű takarmányok állítanak elő ipari uton s ha még hozzávesszük, hogy eme cikk a szükséghez képest — az állat rendeltetése szerint, — arányosan állítható össze, úgy hisszük meggyőztük a takarmány ellenzőit legalább annyira, hogy kísérletezni fognak vele.

Van még egy ellensége a szörplé takarmányozásnak, azok a gazdák, akik már etettek de kellő eredményt nem értek el vele sőt hallottunk oly véleményt is, hogy az állat meg sem eszi. Hát ennek a véleménynek és eredménynek illetve eredménytelenségnek sem a takarmány sem az illető gazda nem oka, hanem a gyár mely megelégedett azzal, hogy a takarmányt eladta és nem törődött vele, mint eteti mint használja fel vevője a küldött árut, azaz nem látta el kellő utasítással az etetés megkezdésére.

Mert lehet valaki bármily jó teoretikus és praktikus gazda egy személyben, még sem tartozik ismerni egy teljesen új takarmány etetési módját. A gyár dolga tehát, hogy vagy köruttra elküldi vevőjéhez egy szakemberét, ki első sorban az etetést végző cselelést kioktatja, vagy pedig elvégzi ezt levél útján a gazdával. A minap is e cikk írója egy általános jó és ügyes gazdának elismert egyéntől hallotta, hogy lovai egyáltalában meg sem ették a „Derby” takarmányt. Nem ám, mert arra a kérdésre mint adagolta az új takarmányt kijelentette, hogy a három kiló zab helyett adatott három kiló erőtakarmányt egy abrakolásra, egy lónak. Hát így nem is lehet etetni. A melasse takarmány etetési módja a következő: első alkalommal egy kis maréknyi keverendő a rendes addigi természetes erőtakarmányhoz és ez naponként egyenletesen fokozandó. Természetesen ugyanannyit el kell venni az eddigi takarmányból. Ezt mindaddig folytatni kell, míg a kellő adagot, — melyet az egyes állatoknak az eddigi gyakorlat előír, — el nem értük, de semmiféle állatnak és solase

adjunk csupán tiszta melasse takarmányt, mivel az nagyon is erős. Ha mást nem keverjük azt szecskával. Így szoktatva még a egválogatósabb ló is megeszi, sőt két hét múlva e nélkül meg sem eszi a zabot sem, annyira megszereti ezt a jóízű, édes takarmányt.

Az eddig elmondottakat szem előtt tartva azt tanácsoljuk, hogy a gazdaközönség a mintatakarmanyyokkal és azok helyes takarmányozásával a jövőben tüzetesebben, kevésbé felületesen foglalkozzék, nehogy az ily takarmányszük esztendőben mint az idej is állatjai részben elhulljanak, részben lermoljanak.

Egy cikk keretében nem lehet alaposan és kimerítően foglalkozni ily fontos gazdasági kérdéssel, miért is ígérjük, hogy legközelebb folytatni fogjuk, még pedig összehasonlításokat a természetes és az erőtakarmányokról, valamint az elért etetési eredményekről a különféle állatoknál.

Melassit.

Az időjárás mostohasága. A tavalyi veszedelmes szárazság ismét előre veti árnyékát. A szigorú tél dacára nem volt elég csapadékunk és az ország több helyén panaszkodnak a gazdák a tavaszi esőzés eddigi elmaradása miatt. A téli nedvesség kiesiny volt és a föld ennek következtében igen száraz nemcsak a Tisza-vidéken, Bánátban és Bácskában, hanem a Dunántul egyes részein is. Tartós, bő esőzésre van szükségünk, hogy ez az eddig mutatkozó szárazság ne fejlődjék ki az idén is országos csapássá. Egyébiránt csak a tavasz kezdetén állunk és a rendes tavaszi esőzések kedvezőre fordíthatják a gazdák kilátásait.

Füves herovetés. A kissé murgás természetű, homokos agyagtalajra, oly ezéliből, hogy az egy évig kaszálónak, azután két évig legelőnek használtatnék, következő füves herekeverék ajánlható vetni: vöröshere 8 kg., fehérhere 1,5 kg., angol perje 4,5 kg., komócsin 4 kg., csomós ebir 3,5 kg., összesen 21,5 kg. kat. holdanként.

Száj- és körömfájásban beteg állatok trágyája. Egészséges ökrök, melyek száj- és körömfájásban beteg állatoktól származó trágyát kihordanak, e közben igen könnyen kaphaják meg a betegséget. Ez okból az állategészségügyi törvény végrehajtására kibocsátott miniszteri rendelet 217. §-a akképen intézkedik, hogy ilyen trágyát lófogatokon kell kihordani a szántóföldekre és ott lófogatu ekével alászántani.

A száj- és körömfájás ragálya azonban a trágyában idővel magától is megsemmisül, amennyiben nagyobb trágyadomb belsejében a hőmérséklet 30—40 cm. mélységben egészen 70°-ra, a mélyebb rétegekben 48°-ra emelkedik és több napon keresztül ezen a fokon marad a trágyában végbemenő erjedés és rothadás következtében. Erre való tekintettel ezélszerű a trágyát nyolc napon keresztül a trágyatelepen, lótrágyával letakarva, fekvő hagyni és csak azután szállítani ki az előbb említett módon a mezőre, mert ezzel azt is megakadályozzuk, hogy a kihordás közben szétszóródó trágya az utakat befertőzze.

Az állatdíjazások új rendje. Az állattenyésztés javítására jelentékeny tényező a megészerte megtartott állatkiállítások és jutalmazások. Tallián földművelésügyi miniszter az ezen kiállításokat rendező gazdasági egyesületeknek, így a csanádmezei gazdasági

egyesületnek is kilátásba helyezte az államségi fölemelést, kikötötte azonban, hogy csak abszolút értékű állatok jutalmaztassanak és a gazda köteleztesse a jutalmazott állatát a tenyésztés számára megtartani. A gazda tehát, amidőn a jutalmat átveszi, kötelező nyilatkozatot tesz, hogy jutalmazott állatát egy bizonyos ideig eladásra nem bocsáthatja.

NYILTTÉR.*

Részvény aláírási felhívás!

Alapítási tervezet.

Alólítottak Debrecenben részvénytársasági alapon egy melasse (szörplé) erőtakaromány gyártást elhatároztuk, s miután annak alapítását elhatároztuk, részvény-aláírást hívjuk fel Debrecen szabad királyi város és vidéke mélyen tisztelt gazdaközönységét és mindazokat, kiket e vállalat alapítása egyébként érdekel.

A vállalat tárgya és célja: erőtakarományt gyártani, amely a természetes takarmányokat: kukoricát, zabot, árpát stb. teljesen pótolja s annak ismert jósága mellett ezeknél olcsóbb is, továbbá a gyártáshoz a gazdasági termékek hulladékait is felhasználni, hogy a most értéktelen hulladékokat a gazdák ezuton értékesíthessék.

A vállalat határozatlan időre alakul s mindaddig fennáll, míg annak feloszlása a kereskedelmi törvény 201. §-ának 2-4 pontja értelmében be nem következik.

Az alaptőkét 100,000: Egyszázezer koronában állapítottuk meg és ezer darab 100, azaz Egyszáz korona névértékű részvény kibocsátásával kívánjuk biztosítani.

Miután az üzem folyamatba tétele a gyártáshoz szükséges anyagok beszerzése szempontjából sürgős, az aláírás záridejét rövid határidőre: 1905. évi április hó 30-ra tettük.

Azon reményben, hogy a gazdaközönység és más érdekelték ezen nagy gazdasági jelentőségű és mindnyájunk érdekét egyaránt szolgáló vállalat létesítését örömmel és készséggel fogják elősegíteni, maradtunk:

Debreczenben, 1905. évi március 25.

Kiváló tisztelettel:

Csanak János, Debrecen, birtokos. Rickl Antal, Debrecen, birtokos. Király Gyula, Debrecen, városi tanácsnok. Polgári Bálint, Debrecen, birtokos. Ifj. Kertész István, Debrecen, birtokos. Veszprémy Zoltán, Debrecen, vármegyei főjegyző. Vinnay Géza, Debrecen, műszaki tanácsos. Horváth József, Debrecen, sertéskereskedő. Schweiger Sándor, Budapest, gyárigazgató. Kertész János, Debrecen, nagybérlő. Kövendi Domokos, jóságigazgató. Berger Jenő, Debrecen, építész. Ungváry József, Debrecen, sertéskereskedő. Nagy Jakab, Debrecen, sertéskereskedő. Sesztina Jenő, Debrecen, vaskereskedő. Lamprecht Frigyes, Debrecen, pékmester. dr. Révi Nándor, Debrecen, ügyvéd.

Aláírásakor a részvény 10 százaléka készpénzben lefizetendő.

A részvény befizetések a Debreceni hitelbank részvénytársaságnál történnek.

E rovatban közléteért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

**Lucernamag,
Lóheremag,
Répamagvak**

legolcsóbb árban kaphatók

Deutsch Albert és Fia

magkereskedésében

Hatvan-utca 9. szám.

Nem tiltják már az orvosok a fűző viseletét, sőt nagyon is ajánljuk a hölgyeknek, a

Goldstein Karolina

által feltalált módszer szerint, mérték után készült, az **egészségnek** mitsem ártó

mellfűzőket,

melyek a gyári ártalmas készítményeket teljesen kiszorítják. Tudvalevő dolog, hogy fűző nélkül csinosan öltözködni nem is lehet, s a hölgyeknek, kik mellfűző (mieder) megrendelésüket **Goldstein Karolinánál (Piac-utca)** eszközlik, az a nagy előnyük van, hogy nem kell egészségüket feláldozni azért, hogy csinosak legyenek.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Megérkeztek !!

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapjú és borduros De-

lainelek 50 krtól feljebb,

Bluse selymek,

Divatos ruhadíszek, Csip-

kék, szalagok és belés-

Arak

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debrecen, Rózsater.

Kerékpárosok figyelmébe!

Csász. ktr. szabadalmazott kerékpár-gyár.
Tulajdonosok: WEISZBERGER és HOLLÁNDER.
Debrecen, Arany János-utca 20.

Ajánljuk saját gyártmányu **kerékpárjainkat**, melyek ugy tartósságra, mint könnyü hajtásra bármely eddig használatban levő kerékpárokat **felülmúlnak**.

40% erő megtakarítás. **Jutányos árak.**

Kerékpár javításokat és bármily gyártmányu kerékpároknak legújabb modelre való átalakítását, zománcozását szakszerűen, gyorsan és jutányosan eszközölünk.

— Új kerékpároknál 3 évi jótállás. —

Használt kerékpárokat becsorélunk.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérjük.

Tisztelettel

Weiszberger és Holländer

Megbízható cégek

Békés Lajos uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.

Killer Ede egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.

Gőzmosóda Széchenyi-u. 42. Telefon 323.

Fényképészeti cikkek gyári árban a **Schwartz-féle** pipaüzletben kaphatók.

3246—1905. sz.

Árverési hirdetmény.

Debrecen szab. kir. város tulajdonát képező s alább megjelölt szántó- és kaszáló földek 1905. évi október 1-től 1908. évi október 1-ig terjedő 3 gazdasági évre-a városháza nagytanácsstermében f. évi április 19-ik napján szerdán délelőtt 10. órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbb bérösszeget ígérőknek haszonbérbe adadni fognak:

1. A csapó utcai 682. sz. ház (Kis csapó utcai leányiskola) utáni 3 h. 1050, öl onodó föld. Kikiáltási ár 81 korona.

2. A kis-álmuzgi mintegy 414 hold föld. (Hatgazdasági évre.) Kikiáltási ár 7402 korona.

3. A Simonffi utcai 1-ső sz. bérház utáni 6 hold 1200 öl onodó föld. Kikiáltási ár 191 korona.

4. A Rickl Gizella-féle majorsági föld. Kikiáltási ár 328 korona.

5. Az új lovassági laktanyával szemben és a hatházi-ut jobb oldalán fekvő hegedűs és Juhász-féle majorsági földek. Kikiáltási ár 265 korona és 300 korona.

6. A Major Péter-féle 3 h. 550 öl területű onodó föld. Kikiáltási ár 86 korona.

7. A Fried Lajos-féle 76 h. 1098. öl területű ujosztású föld. Kikiáltási ár 920 korona.

8. A Postaféle 6 nyilas 1424 öl kiterjedésű föld. Kikiáltási ár 813 korona.

9. A Gilányi laktanya és Boldogfalvai kert között a laktanya nyugoti végében a Boldogfalvai kert északi végéig nyúló 5 holdnyi legelő föld. Kikiáltási ár 236 korona.

Árverelni szándékozók tartoznak az árverés alaklmával az árverést vezető bizottság kezéhez a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy elfogadható értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen, 1905. március hó 20.

A városi tanács.

Tavaszi nyári újdonságok

Nőruha mosószövetek ugymint; **hónikék karton, zefírek, zefir batiztok, selyemzefírek, fehér és színes ruhapikétek szerb vászon férfi ingzefírek, gazdasszonyi zefirkötények.**

Minden szélességű **havasi gyolcsok, Ibolya, Rózsa vásznak** és minden fajlen vásznak. Kész női és férfi fehér neműek.

KARDOS LÁSZLÓ.

nagyraktáralban **DEBRECEN,**
Kossuth-utca 9 szám.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarett hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Északnémetországi takarmányrépa magvak,

francia lucerna, veresvirágu lóhere és Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak megérkeztek s a legjutányosabban árusítottak

Mayer Jenő

fűszer- és csemege-üzletében,
Debrecen, Piac- és Széchenyi-utca sarok.

MATTONI FÉLE BUDAI KESERŰVIZ
legjobb hajtoszer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Tisztelt iparos osztály!

Hollandiából hazaérkezve kötelességemnek tartom a t. iparos osztály figyelmét felhívni, miszerint az ottan vásárolt és magammal hozott hajórakomány

kétszer főzött

lenolaj kencét

kilónként 32 krajcárjával a tisztelt iparos osztály rendelkezésére bocsájtom. — Tisztelettel

Neumann Nándor

kizárólagos festék-, lakk- és kence nagykereskedő
Debrecen, Hatvan-utca 6 szám.

Védjegy: „Horgony”.
A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótlék
egy régiónak bizonyult háziájszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kísérletével, cédával és meghibéseknél bedöröcsöléséppen használva.
Figyelmeztetés. Silány használata miatt bevásárláskor óvatosabban legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjellegével ellátott dobozba van csomagolva. Aza üveget 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és égyzetű minden gyógyszerárban kapható. — Karakter: Török lésef gyógyszerésznél, Budapeston.
Richter gyógyszerárban és „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Serravallo
Kina-bora vassal.
Erősítőszert gyöngyöskedik, vérezőgények és láb-badók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer.
Kiválóan jó ízű.
Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.
Kapható: J. Serravallo-nál
Trieszt-Barcola.
A gyógytárakban pedig 1 lit. ü. 2 K. 60 fill.-ért
1 " 4 80 "

Piac-utca 7. szám alatt a **Lovass és Ladányi csődtömég**

áruraktárát további nagy árleszállítás mellett árusítjuk el.

Nagy mennyiségben kaphatók:

- Női ruhaszövetek,**
- Blouz selymek,** —
- Delain, zefir és mosókelmék,**
- Francia derékfűzők,**
- Csipkék, szalagok,**
- Kész blouzok és szoknyák,**
- Ágy- és asztalterítők,**
- Paplanok, pokrócok,**
- Vásznak stb. stb.**

Donogán és Somossy
állandó főüzlete
Kistemplom-bazár.

Igazi urinó

arcának, keblének, kezeinek alapos ápolására sohasem használjon mást, mint a világhírű 1885. óta tör. védett **KRIEGNER-féle**

Crème de Margueritet.

Ezen készítményt kiváló tulajdonságai miatt számosan utánozzák, ez okból óva intem a nagyérdemű közönséget a silány utánzatoktól.

Kérjen mindig határozottan **KRIEGNER-félét.**

A Crème de Marguerite előnye, hogy mindennemű fém- és festő-anyag mentes, tehát teljesen ártalmatlan. Így éveken át használva sem támadja meg egészségét. Ártalmatlanságát hatósági bizonyítvány igazolja.

Eredeti nagy tégely 4 kor. — Próbategely 1 kor.

Kriegner György gyógyszerár a Magyar Koronához Bpest, 8., Kálvin-tér.
Diszkrét postai szétküldés naponta.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó Idegbetegségekről és Gutatűtésről szóló röpiratot **WEISZMANN ROMAN-tól**, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett gyógyszerárban **DEBRECENBEN** kapható.

Fiatalszobor

ősrege, legismertebb hazai mánáscsalád ivadéka, vidéki álami tisztviselő barátom óhajta

megnősülni.

Igénye: polgári házas nevelésű 18—20 éves hajdon, özvegy vagy elvált asszony, 90-100.000 korona hozomány, melyből csak 30-40.000 koronára reflektálna, többi lehet ingatlan vagy más vagyon, mely után az életjáradék a háztartáshoz használnak fel. Ajánlatok, melyek csak közvetlen rokonoktól fogadtnak el, „Méltóságos“ cím alatt (9670 sz.)

Schwarz József központi hirdetőjébe:
Budapest, Marokkai utca 4. intéződé

● Titoktartás becsületszóra biztosított. ●

BRÁZAY FÉLE SŐSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatójánál

Budapest, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Magvak nagyraktára Debreczenben

Kontsek Géznál, Kossuth-utca.

Valódi erfurti, konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelső világhírű forrásból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta és magas csirakéességű minőségben. — Lucerna, lóhere, quedlinburgi és hazai takarmányrépák, disz-, pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. — Büköny csibehur, cukorcirok, muhar.

Kertészetemből:

mindennemű évelő virágtövek, virág és konyhakerti termények plántái, virághagymák és gumók nagyválasztékban.

Remek chrisantemum tövek 10 drb. 2-80 korona. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb cactus gyöngyikék (georginák) 10 drb 3-60 korona. Ujdonságok 5 korona. Japáni lilomok, tubarózsák, begoniák, Japáni iris, Crozy és orchidea virágu Cannák igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.

Lóheremagvakban igen előnyös ajánlatot tehetek.

